

Opslaan Reacties 0 Delen

‘Bij huiselijk geweld krijgen de meest kwetsbaren onvoldoende hulp, dat moet anders’

Meer oog voor trauma en gehechtheidsproblematiek bij slachtoffers van huiselijk geweld en kindermishandeling én de toegang tot behandeling verbeteren. Dát is in een notendop het doel van Drakentemmers, het expertiseplatform trauma & gehechtheid na huiselijk geweld. ‘We hebben het over vrouwen die gemarineerd zijn in trauma.’

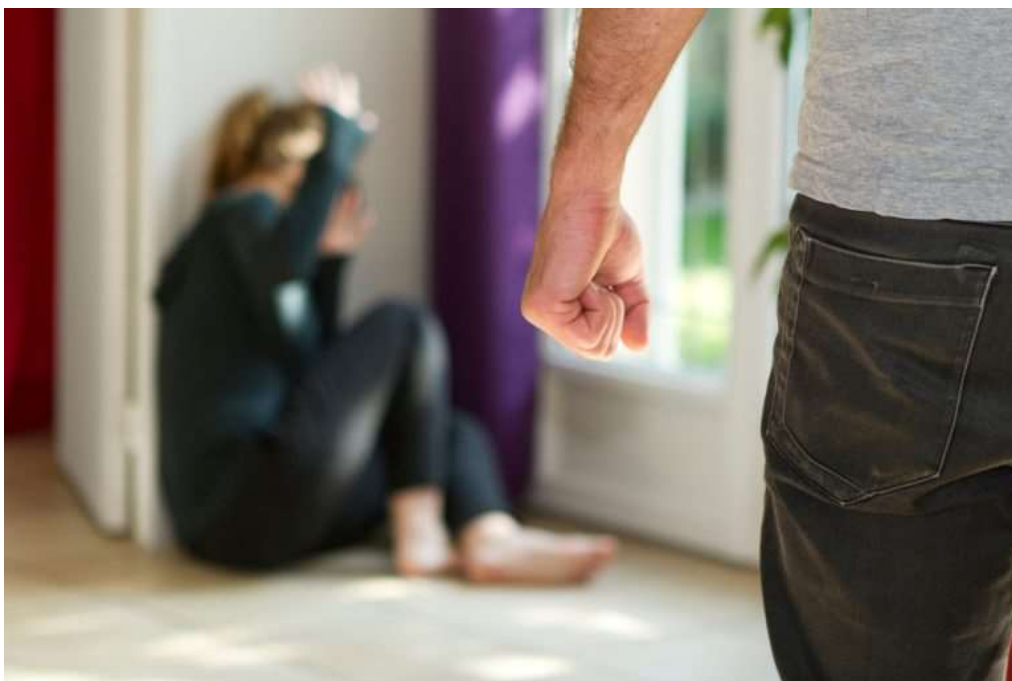

Foto sdecoret / stock.adobe.com

Het is een paradox, zegt projectleider Trijntje Kootstra van [Drakentemmers, expertiseplatform trauma & gehechtheid na huiselijk geweld](#). De meest kwetsbare doelgroep die de hulp het hardst nodig heeft, heeft nauwelijks toegang tot traumabehandeling. Ze heeft het over de slachtoffers van huiselijk geweld in de vrouwenopvang. Er is vaak sprake van veel intergenerationele overdracht, zag Kootstra ook in de vrouwenopvang in Utrecht waar ze eerder heeft gewerkt. ‘Daar wonen vrouwen die daar soms als kind ook al met hun moeder hadden gezeten. Als je niets doet aan de oorzaken van huiselijk geweld, dan stopt het geweld niet. De geschiedenis blijft zich dan herhalen.’

Onderzoek

Uit het onderzoek van het Verwey-Jonker Instituut ‘[Kwestie van lange adem](#)’ (november 2020), waarbij 576 gezinnen anderhalf jaar zijn gevolgd na

aanmelding bij Veilig Thuis, blijkt hoe complex het is om de spiraal van geweld te doorbreken. Bijna de helft van de 633 ouders in het onderzoek bleek jeugdtrauma te hebben meegemaakt. Ook de 978 kinderen die in dit onderzoek zijn gevolgd hebben vaak last van traumaklachten en een verstoorde hechting met hun ouders. 'Dit vraagt om trauma-sensitieve professionals. Er is echter onvoldoende aanbod om deze groep getraumatiseerde slachtoffers te helpen', luidde een van de conclusies van de onderzoekers.

Landelijk netwerk traumabehandelaars

Drakentemmers wil daar wat aan doen, zegt Kootstra. Het platform is begonnen onder de paraplu van het **landelijke programma *Geweld hoort nergens thuis*** dat liep van 2018 tot 2021. Drakentemmers wil tot 2025 uitgroeien tot een expertisecentrum én landelijk dekkend netwerk van traumabehandelaars.

Inmiddels hebben zich al meer dan honderd behandelaren aangesloten. Zij delen op de gesloten community van het platform ervaringen en volgen online trainingen om hun kennis over trauma en gehechtheid in combinatie met huiselijk geweld te vergroten. Kootstra: 'De behandeling van slachtoffers van huiselijk geweld in de vrouwenopvang vraagt specifieke vaardigheden. Er is geen tekort aan traumabehandelaars in ons land, maar wel een tekort aan behandelaren die voor onze doelgroep willen en kunnen werken. Met Drakentemmers hopen we ze te enthousiasmeren voor deze complexe doelgroep.'

'Behandelaren krijgen verschrikkelijk moeilijk'

Het idee voor Drakentemmers is ontstaan vanuit de praktijk van de vrouwenopvang. Het is verschrikkelijk moeilijk om behandelaren te krijgen die in deze opvang kunnen en willen werken, zegt Kootstra. 'De reguliere ggz zegt namelijk vaak dat de situatie van deze vrouwen, die met zware multiproblematiek kampen, nog niet stabiel genoeg is om met behandeling te beginnen. Maar voor deze vrouwen is de opvang soms juist een van de meeste stabiele situaties in hun leven.'

'Korte lijntjes met ggz belangrijk'

Het gaat vaak om vrouwen 'die gemarineerd zijn in trauma', weet ze. 'Op het moment dat de veiligheid gegarandeerd is, moet je starten met de behandeling. Ook met een korte trauma-interventie kun je echt het verschil maken. Als ze weer uitstromen proberen ze vooral hun hoofd boven water te houden. Traumabehandeling is dan het laatste waar ze aan denken.' De meeste opvangorganisaties hebben geen behandelaar in dienst. 'Daarom zijn korte lijntjes met de ggz zo belangrijk.'

Kronkels in systeem

Er zijn nog meer kronkels in het systeem die de toegang voor slachtoffers tot gespecialiseerde hulp in de weg staan, weet Kootstra. 'De ggz-instellingen die

vaak al met enorme wachtlijsten zitten, zitten vaak niet te wachten op deze complexe doelgroep. Uit het onderzoek 'Kwestie van lange adem' blijkt dat er een belangrijk verband bestaat tussen de traumaklachten van ouders en kinderen. 'Maar het is gigantisch complex om ouders en kinderen uit hetzelfde gezin tegelijkertijd behandeling aan te bieden bij dezelfde organisatie. De financiering loopt totaal anders.'

De jeugd-ggz en volwassenen-ggz werken niet altijd even goed samen, constateert Kootstra. 'We zien vaak dat er wel dure jeugdhulp wordt opgestart, maar als er dan ondertussen niets aan de problematiek van de ouder(s) wordt gedaan, dan valt dat natuurlijk op hele dorre aarde. Ik denk echt dat we in deze specifieke gevallen naar gezinsfinanciering moeten.'

Nog een moeilijkheid is dat veel vrouwen in de opvang slecht verzekerd zijn. 'Ze hebben een natura-polis waardoor ze maar bij een beperkt aantal instellingen terecht kunnen of een heel hoog eigen risico', zegt Kootstra.

Trauma-sensitieve bril

Kortom, er is nog een wereld te winnen. Sociaal werkers en andere professionals in de eerste lijn hebben volgens Kootstra gelukkig wel steeds meer aandacht voor trauma. 'Het is belangrijk dat de eerstelijns-professionals weten wat trauma is en hoe je dit kunt signaleren. In de volksmond wordt van alles trauma genoemd, maar waar hebben we het nu echt over? Niet bij elk probleem is sprake van trauma, maar het is belangrijk dat ook een hulpverlener van een wijkteam of Veilig Thuis wel die trauma-sensitieve bril op heeft.' Naast een leerlijn voor behandelaren, **bieden de Drakentemmers daarom ook een leerlijn over trauma voor professionals in het zorg- en veiligheidsdomein.**

Mishandeling en verwaarlozing bij kinderen wordt veel vaker gemist dan gedacht, blijkt uit recent onderzoek. Hoe kun je als professional, bijvoorbeeld in de jeugdhulp/jeugdzorg, een completer beeld krijgen van wat er in een gezin nu echt aan de hand is?

Obstakels structureel aanpakken

In de praktijk gebeurt het volgens Kootstra nog vaak dat trauma of gehechtheidsproblematiek niet herkend wordt. 'Een van onze trainers gaf het voorbeeld van een jongen die gediagnostiseerd werd met ADHD, maar zijn gedrag kwam voort uit een heftige situatie van huiselijk geweld, waardoor hij zich niet goed kon concentreren op school. We hopen echt door knelpunten en best practices in het land te delen, dit soort obstakels structureel aan te pakken. Huiselijk geweld is toch met stip het grootste probleem van ons land. En dat ligt niet aan de professionals.'

Jessica Maas
